పాపులర్ రచనలు చేయటం ఎలా?

యండమూరి వీరేంద్రనాథ్

(క్రిందటిసంచిక నుంచి తరువాయి)

<u>*నాటకీయత*</u>

పాపులర్ నవలకి నాటకీయత చాలా ముఖ్యం. నాటకీయత యొక్క గొప్ప లక్షణమేమిటంటే అది పాఠకుడిని చదివించేలా చేస్తుంది. అంతేకాకుండా ఒక పాత్ర యొక్క స్వభావాన్ని రచయిత తనంత తానుగా చెప్పటం కన్నా ఒక సంఘటన ద్వారా చెప్పటం ఎప్పుడూ మంచిది. ఆ సంఘటనే నాటకీయంగా చెప్పటంలో రచయిత యొక్క నేర్పరితనం కనబడుతుంది. ఒక సంఘటనని ఎంత నాటకీయంగా చెప్పగలిగాడు అన్న విషయం మీదే ఆ రచయిత యొక్క పాపులారిటీ ఆధారపడి ఉంటుంది. మీరు ఏ పాపులర్ నవలని తీసుకున్నా కూడా అందులో ముఖ్యంగా కనబడేది నాటకీయతే. సెక్రటరీ, విజేత, జీవనతరంగాలు, మందాకిని, స్రవంతి మొదలైన నవల్స్ అన్నీ పాపులర్ కావటానికి కారణం అందులోని కథాబలము, పాత్రపోషణే కాకుండా ముఖ్యమైన అంశం ఆ నవలల్లో ఉన్న డ్రామా.

డ్రామా వేరు. మెలో డ్రామా వేరు. డ్రామా అనేది సందర్భానుసారంగా పాత్రల మనస్తత్వంలో నుంచి వచ్చేది. మెలోడ్రామా అంటే రచయిత సంఘటనని తన చేతుల్లోకి తీసుకుని దానికి నాటకీయత అద్దాలని చేసే కృత్రిమ ప్రయత్నం.

మెలో డ్రామా సరిగ్గా చిత్రీకరించలేకపోతే అభాసుపాలవుతుంది. మెలోడ్రామా కాని సరిగ్గా చిత్రీకరించగలిగితే అంతకన్నా గొప్ప విజయం ఇంకేమీ ఉండదు. ఉదాహరణకి శంకరాభరణం సినిమాలో శంకరశాస్త్రి చేతిలో హారతి కర్పూరం వెలిగించుకోవటం, పండంటి కాపురం చిత్రంలో యస్.వి.రంగారావు చిన్న పిల్లాడి శవం మీద మట్టి చల్లి "బతికున్నంత కాలం నీకు తిండిపెట్టలేకపోయానురా" అనటం ఈ మెలోడ్రామాకి ఉదాహరణలు. మెలోడ్రామా సరిగ్గా పండించలేక పోతే అభాసుపాలవటం తప్పదని ముందే చెప్పటం జరిగింది. డ్రామా యొక్క పరాకాష్ట మెలో డ్రామా అయినంత కాలం ఫరవాలేదు. అలా కాకుండా కృత్రిమంగా సృష్టించాలనే ప్రయత్నంలో రచయిత చాలా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. "ఇది మెలోడ్రామా" అన్న విషయం పాఠకుడు మర్చిపోయి, నవలలో లీనమైపోయేలా చేయాలి. సంఘటన మీద సంఘటన ఉక్కిరి బిక్కిరి అయ్యేలా పేర్చుకుంటూ పోవాలి. 'అయ్యో పాపం' అనిపించాలి. 'అబ్బ ఏం కారెక్టరు' అనిపించాలి. ఒక పాత్రని ప్రేమించాలనిపించాలి. మరో పాత్రని చంపేయాలనిపించాలి.

ప్రతీ సంఘటనా అంత పకడ్బందీగా, నాటకీయంగా ఉండాలి.

సంఘటన ఎక్కడా సాగదీయకూడదు. మెలోడ్రామా వ్రాయటంలో ఇన్ని కష్టాలున్నాయి.

వీలైనంతవరకు రచయిత మెలోడ్రామా జోలికి పోకుండా కేవలం డ్రామా సృష్టించటానికే ప్రయత్నించాలి. "అభిషిక్తం" కథల సంపుటిలో 'అరాచకీయం' అన్న కథని పరిశీలించండి. ఒక కొత్త పెళ్ళికూతురు తాంబూలం తిన్న తరువాతే మొదటి ముద్దు ఇవ్వాలి అన్న కోర్కెని శోభనం గదిలో వెలిబుచ్చగానే భర్త గోడ దూకి బయటకి వెళ్ళటంతో కథ ప్రారంభమవుతుంది. నిజానికి ఆ సంఘటనకీ, కథకీ ఏ సంబంధం లేదు. కానీ తాంబూలం కోసం వెళ్ళిన ఒక కొత్త పెళ్ళికొడుకు మరణపు సాలెగూడులో ఇరుక్కోవటానికి ముందు ఇలాంటి సంఘటనని సృష్టించటం ద్వారా ఆ పాత్ర మీద 'అయ్యో పాపం' అని సానుభూతి పెరగటానికి ఎక్కువ స్కోపు ఉంది. సంఘటన ద్వారా నాటకీయత అంటే అదే

ఒక్కొక్కసారి సంఘటన ద్వారానే కాకుండా వర్ణనల ద్వారా, లేదా - నాలుగైదు వాక్యాల ద్వారా కూడా నాటకీయత సృష్టించవచ్చు. వెన్నెల్లో ఆడపిల్ల చివరి నాలుగు పేజీలు ఇలాంటి నాటకీయతని సృష్టిస్తాయి. అలాగే "అభిషిక్తం" కథలో కూడా చివరి పేరాగ్రాఫ్ నాటకీయతని సృష్టిస్తుంది. "నిశ్శబ్దం నీకూ నాకూ మధ్య" నవలలో హీరో కోనసీమలో అడుగు పెట్టిన దగ్గర నుంచీ అంతా నాటకీయంగా నడుస్తుంది. వెన్నెల్లో ఆడపిల్లలో, ప్రియురాలు పిలిచె నవలల్లో కూడా ఇలాంటి నాటకీయత ఎక్కువగా గోచరమవుతుంది. అయితే ఈ నాటకీయత 'సంఘటన'ల వల్ల వచ్చింది కాదు. కవిత్వమూ, భావుకత్వమూ, శైలీ, శిల్పమూ కలిసి నాటకీయతని సృష్టిస్తున్నాయన్నమాట. వీటన్నిటికన్నా వర్ణన ద్వారా మంచి నాటకీయత వచ్చిన సంఘటన "ప్రేమ"లో హీరో హీరోయిన్లు దీవిలో కలుసుకునే దృశ్యం.

ఒక పాత్ర యొక్క స్వభావాన్ని సృష్టించటానికి నాటకీయత ఎంతో బాగా ఉపయోగపడుతుంది అని ఇంతకు ముందే చెప్పటం జరిగింది. 'ప్రియురాలు పిలిచె'లో కార్తికేయ చాలా ఉదాత్తమైన పాత్ర. అలాంటి పాత్రని సృష్టించేటప్పుడు 'కార్తికేయ చాలా మంచివాడు' అని ఒక్క వాక్యం వ్రాస్తే సరిపోదు! హీరోయిన్ లక్ష రూపాయలున్న బ్రీఫ్‌కేస్ పొరపాటున పోగొట్టుకుంటే ఎడారిలో కొన్ని మైళ్ళు అతడు పరిగెత్తి తిరిగి తీసుకొచ్చి ఇవ్వటం... ఆ పాత్రని ఉదాత్తంగా నిలపటంతో పాటు పాఠకుల మనసు మీద తిరుగులేని ముద్ర వేస్తుంది. అదే విధంగా 'తులసీదళం'లో పైడితల్లి అనే పాత్ర యొక్క విలనీని పాఠకుల మనసుల్లో హత్తుకునేలా చేయటం కోసం ఎన్నో సంఘటనలు సృష్టించబడ్డాయి. (ఈ అంశం మీద మరిన్ని వివరాలు ఇదే పుస్తకంలో "శైలి ద్వారా నాటకీయత" అన్న ఛాప్టర్‌లో చదవండి)

ఈ విధమైన నాటకీయతని నవలలో చొప్పించగలిగినప్పుడు 'మెలో డ్రామా' వ్రాసినా ఫర్వాలేదు. సాధారణంగా విమర్శకులు ఈ నాటకీయతని ప్రోత్సహించరు. పాఠకుల యొక్క మేధస్సు పని చేయటం మానేసి కేవలం హృదయం మాత్రమే స్పందింపచేసేటట్లు వ్రాయటం ఉత్తమ నవలా లక్షణం కాదని వాళ్ళు విమర్శిస్తారు.

కానీ ఈ అనుబంధమంతా కేవలం 'పాపులర్ రచన చేయటం ఎలా?' అని చెప్పటానికే ఉద్దేశింపబడింది కాబట్టి మనం ఇక్కడ విమర్శకుల జోలికి పోవద్దు.

ఇంగ్లీషు నవలల్లో కూడా ఈ నాటకీయత ఎక్కువ కనబడుతూ ఉంటుంది. సిడ్నీషెల్డన్, ఆర్థర్ హెయిలీ, ఇర్వింగ్ వేలస్ మొదలైన రచయితల నవలల్లో సంఘటనలు చాలా బలంగా అల్లుకొనబడి ఉండి, వాటి ద్వారా కథ ముందుకు సాగుతుంది కాబట్టే వాళ్ళందరూ నెంబర్ వన్‌లు అయ్యారు. అయితే వాళ్ళ నవలలు మూడు నాలుగు వందల పేజీలకి పైగా ఉండటం వల్ల ఈ నాటకీయత కొన్ని అధ్యాయాల పాటు సాగుతుంది. తెలుగు నవల రెండొందలు, రెండొందల యాభై పేజీల మధ్యలోనే పూర్తవ్వాలి కాబట్టి వీలైనంత కుప్తంగా సంఘటనలు ఒక దానిలోంచి మరోదానికి కొనసాగాలి. అందువల్ల నాటకీయత కూడా క్లుప్తంగా ఉంటేనే మంచిది.

తెలుగు సాహిత్యంలో గొప్ప నవలలుగా పేరుబడ్డ అసమర్థుని జీవయాత్ర, చివరకు మిగిలేది, అల్పజీవి మొదలైన నవలల్లో నాటకీయతని సహజత్వం డామినేట్ చేస్తుంది. అందువల్లే ఇవి మంచి నవలలుగా మిగిలిపొయ్యాయి. కానీ గమనించారా? వాటిలో కూడా ఎంతో కొంత నాటకీయత ఉంది.

ఏయే పాళ్ళలో నాటకీయత కలపాలి? ఎంతెంత పాళ్ళలో పాఠకుల మేధస్సు ప్రభావితం అయ్యేలా వ్రాయాలి? అనేది రచయితకి అనుభవం వల్ల వస్తుంది.

పదిహేను పేజీలపాటు ఏ సంఘటనా లేకుండా ఒక పాత్ర మరో పాత్ర దగ్గరకి వెళ్ళింది. బస్ ఎక్కింది, మళ్ళీ ఇంటికొచ్చింది, ఆఫీస్ కెళ్ళింది అని వ్రాసుకుంటూ పోతే చదివే పాఠకుడికి ఏ మాత్రం ఆసక్తి ఉండదు. అందులో ఎంత సహజత్వం ఉన్నా సరే.

రామాయణం, భారతంలో కూడా గొప్ప నాటకీయత ఉంది. ఉదాహరణకి రామాయణం తీసుకుంటే దశరథుడు కైకకి మూడు వరాలివ్వడం, అవసరమొచ్చినపుడు వాటిని తాను వాడుకుంటానని ఆమె కోరటం, రాముణ్ణి అడవికి పంపించటం, ఒక రాక్షసుడు రాముని భార్యని ఎత్తుకెళ్ళటం ఇదంతా నాటకీయంగానే జరుగుతుంది.

నవల మొత్తం నాటకీయత ఉన్నా కూడా అందులోని చిన్న చిన్న సంఘటనల్లో కూడా నాటకీయత ఉండాలి. ఉదాహరణకి, సీత మాయలేడిని చూసినప్పుడు, దానికోసం రాముణ్ణి పంపించిన కొంతసేపటికి "హా! లక్ష్మణా!" అన్న కేక వినిపిస్తుంది. లక్ష్మణుడు అది రాక్షస మాయ అంటాడు. అప్పుడు సీత అతణ్ణి నిందిస్తుంది. లక్ష్మణుడు అన్నని వెతుక్కుంటూ బయలుదేరతాడు.

ఈ సంఘటన చదువుతున్నంత సేపూ పాఠకుల్లో ఉత్సుకత అలాగే నిలిచి ఉంటుంది. వారికి అది మాయలేడి కాదని, రాక్షసుడని తెలుసు. రాముడు ఆ రాక్షసుణ్ణి చంపేసాడని కూడా తెలుసు. కాని సీత లక్ష్మణుడిని పంపిస్తూ ఉంటే "అయ్యో! వద్దు, వద్దు" అని చెప్పాలనిపిస్తూ ఉంటుంది. ఈ విధంగా పాఠకుల్ని ప్రేరేపింపచెయ్యటమే నాటకీయత లక్షణం.

భారతంలో కూడా అర్జునుడు లేని సమయంలో పద్మవ్యూహం లోనికి అభిమన్యుడు వెళ్ళటం ఈ విధమైన నాటకీయపరంగా సృష్టింపబడిన సంఘటనే.

విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారి నవలల్లోనూ, అడివిబాపిరాజుగారి నవలల్లోనూ కూడా ఈ విధమైన నాటకీయత ఎక్కువగా కనబడుతూ ఉంటుంది. అయితే వారు ఈ నాటకీయతకన్నా, శైలికీ, శిల్పానికే ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత నిచ్చారు. అందువల్లే చరిత్రలో అవి శాశ్వతంగా నిలబడి పోయాయి. ఆ విధంగా "నాటకీయత" అన్నది ఎప్పుడూ మైనస్ పాయింట్ కాదు. అలా అని కేవలం అదొక్కటీ ఉన్నా లాభం లేదు.

అత్యద్భుతమైన నాటకీయత ఉన్న మరో నవల చెంఘీజ్ ఖాన్. ఇందులో దాదాపు ప్రతి మూడు పేజీలకీ ఒక సంఘటన పాఠకుడిని ఆకట్టుకుంటుంది. అదే విధంగా ఇంగ్లీషులో జేమ్స్ హాడ్లీ ఛేజ్, డెస్మండ్ బాగ్లే నవలలు ఈ నాటకీయతకు పరాకాష్టగా గొప్పగా నిలుస్తాయి. అయితే, కేవలం నాటకీయత తప్ప మరేమీ లేకపోవటం వలన అవి కేవలం పాపులర్ నవలలుగా మాత్రమే సొమ్ము చేసుకున్నాయి. విశ్వనాథ నవలలకీ, జేమ్స్ హాడ్లీ ఛేస్ నవలలకీ తేడా అదే

ఈ అధ్యాయంలో ముఖ్యంగా నాలుగు విషయాలు చెప్పబడ్డాయి.

1. ఒక పాత్ర ఎలాంటిదో రచయిత చెప్పటం కన్నా ఒక నాటకీయమైన సంఘటన ద్వారా పాత్ర స్వభావాన్ని చెప్పడం ఎప్పుడూ మంచిది.
2. ఆ సంఘటన మామూలు సంఘటనలా కాకుండా, పాఠకులు ఊహించలేని ట్విస్టుతో ఉండి, దాని ద్వారా పాత్ర యొక్క స్వభావం బయటపడితే ఆ రచయిత విజయం సాధించినట్లే.
3. డ్రామాకి, మెలోడ్రామాకి తేడా ఉంది. వ్రాయలేనప్పుడు మెలో డ్రామా జోలికి పోకుండా కేవలం డ్రామాతోనే సరిపెట్టటం ఎప్పుడూ మంచి పద్ధతి.
4. పాపులర్ నవలకి నాటకీయమైన సంఘటనలు తప్పని సరి! వాటికి మిగతా అంశాలు తోడైతే, అది మంచి నవలగా నిలుస్తుంది.

వచ్చే సంచికలో.. శైలి